नाम रजकः । स चैकदाभिनववयस्कया कान्तया सह चिरात् केलिं कृत्वा निर्भरं प्रसुप्तः । तदनन्तरं द्रव्याणि हर्तुं तद्गृहं चौरः प्रविष्टः । तस्य प्राङ्गणे गर्दभो बद्धस्तिष्ठति कुक्कुरश्चोपविष्टः । अथ गर्दभः श्वानमाह । तव तावदयं व्यापारः । तत् किमिति त्वमुच्चैः शब्दं कृत्वा स्वामिनं कथं न जागरयसि । कुक्कुरो ब्रूते । मम नियोगस्य चर्चा किं त्वया कर्तव्या । त्वमेव जानासि यथाहमेतस्याहर्निशं गृहरक्षां करोमि । ततोऽयं चिरान्निर्वृतो ममोपयोगं न जानाति । तेनाधुना ममाहारदानेऽपि मन्दादरः । यतो विना विधुरदर्शनं स्वामिनोऽनुजीविषु मन्दादरा भवन्ति । गर्दभो ब्रूते शृणु रे बर्बर ।

याचते कार्यकाले यः स किं भृत्यः स किं सुहृत् ।
कुक्कुरो ब्रूते । यो न संभावयेद्भृत्यान् कार्यकाले स किं प्रभुः ॥ ३१ ॥

यतः । आश्रितानां भृतौ स्वामिसेवायां धर्मसेवने ।
पुत्रत्वोत्पादने नैव न सन्ति प्रतिकस्तकाः ॥ ३२ ॥

ततो गर्दभः सकोपमाह । पापीयांस्त्वं यद्विपत्तौ स्वामिकार्योपेक्षां करोषि । भवतु । यथा स्वामी जागर्ति तथा मया कर्तव्यं ।

यतः । पृष्ठतः सेवयेदर्कं जठरेण हुताशनं ।
स्वामिनं सर्वभावेन परलोकममायया ॥ ३३ ॥

इत्युक्त्वा स चीत्कारशब्दं कृतवान् । ततः स रजकस्तेन चीत्कारेण प्रबुद्धो निद्राविमर्दकोपादुत्थाय गर्दभं लगुडेन ताडयामास । अतोऽहं ब्रवीमि पराधिकारचर्चामित्यादि । पश्य । पशूनामन्वेषणमस्मन्नियोगः स्वनियोगचर्चा क्रियतां । किंत्वद्य तयापि न प्रयोजनं । यत आवयोर्भक्षितशेषाहारः प्रचुरस्तिष्ठति । दमनकः सरोषमाह । कथमाहारमात्रार्थी भवान् नृपं सेवते । एतन्न युक्तं ।